

č.j: 483/10

Základní škola Žatec, nám. 28. října 1019, okres Louny

Školní vzdělávací program pro školní družinu

(platnost od 1.9.2017)

OBSAH

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	4
1.1 Název ŠVP ŠD	4
1.2 Předkladatel a zřizovatel	4
1.3 Platnost dokumentu	4
2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY	5
2.1 Velikost a vnitřní organizace školní družiny	5
2.2 Podmínky pro přijetí do školní družiny a předčasné ukončení docházky	6
2.3 Personální, materiální, ekonomické a jiné podmínky	6
2.4 Psycho-sociální podmínky	6
2.5 Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví	6
3 CHARAKTERISTIKA ŠVP ŠD	8
3.1 Cíle vzdělávání školní družiny	8
3.2 Formy vzdělávání školní družiny	8
3.3 Metody práce	8
3.4 Podmínky pro vzdělávání účastníků zájmového vzdělávání se SVP	8
3.5 Rizika ovlivňující a narušující výchovně vzdělávací činnost	8
4 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ OBLASTI	9
4.1 Člověk a jeho svět	9
4.2 Člověk a jeho zdraví	9
4.3 Člověk a svět práce	10
4.4 Člověk a příroda	10
4.5 Umění a kultura	10
5. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ Strategie	11

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

1.1 NÁZEV ŠVP

Školní vzdělávací program pro školní družinu (při Základní škole Žatec, nám. 28. října 1019, okres Louny)

Zkrácený název uváděný v dokumentaci školy: **ŠVP ŠD**

1.2 PŘEDKLADATEL A ZŘIZOVATEL

ŠKOLNÍ DRUŽINA: Školní družina při Základní škole Žatec, nám. 28. října 1019, okres Louny
tel: 415 726 143, www.zszatec.cz

ZŘIZOVATEL: Město Žatec, náměstí Svobody 1, 438 01 Žatec
tel: 415736111, info@mesto-zatec.cz, www.mesto-zatec.cz

ŘEDITEL ŠKOLY: Mgr. Jana Hassmanová, tel: 606 290 306, skola@3zszatec.cz

IČO: 61357120

IZO: 061357120

KOORDINÁTOR ŠVP: Mgr. Jana Hassmanová, tel: 606 290 306, skola@3zszatec.cz

1.3 PLATNOST DOKUMENTU

Školní vzdělávací program pro školní družinu nabývá **platnost od 1.9.2017**

V Žatci dne 28.8.2017

Mgr. Jana Hassmanová, ředitelka

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY

Naše školní družina nabízí účastníkům zájmového vzdělávání kromě zajímavé možnosti využití volného času, také odpočinek a relaxaci. Účastníci zájmového vzdělávání se u nás učí spolupracovat, tolerovat individualitu druhých, pravidlům slušného jednání a soužití v kolektivu, odpovědnosti a ohleduplnosti. Spolu s nimi vytváříme pravidla chování („Pravidla naší družinky“) a dbáme na jejich dodržování. Při práci je pro nás nejdůležitější vhodná motivace, radost z činnosti, ctižádost a povzbuzování.

Velmi důležitou činností je prevence sociálně patologických jevů, především prevence šikany, které se nenásilnou formou, ale systematicky věnujeme.

Kvalitu práce školní družiny dokazuje nejen výborné hodnocení ČŠI (Česká školní inspekce), ale i pozitivní ohlasy rodičů a veřejnosti na různá kulturní vystoupení a množství dětských prací, jimiž je vyzdobeno oddělení družiny včetně vstupních prostor školy. To vše svědčí o tom, že se nám daří vytvářet pro účastníky zájmového vzdělávání vlídné a podnětné prostředí, místo, kam se každý den těší.

Časový plán je zpracován na jeden školní rok pro obě oddělení.

Ranní činnosti jsou klidné a nenáročné, odpočinkového zaměření, probíhají spíše individuální formou. Účastníci zájmového vzdělávání přicházejí průběžně.

Odpočinkové činnosti jsou klidové aktivity spontánních či nabízených činností na odstranění únavy a regeneraci duševních a fyzických sil, sami si volí k těmto činnostem optimální polohu.

Rekreační činnosti slouží k regeneraci sil, zařazují se do nich pohybové aktivity a pobyt venku.

Zájmové činnosti umožňují účastníkům zájmového vzdělávání seberealizaci, poznávání a rozvoj dovedností. Dominující je vlastní aktivita, která jim přináší radost a uspokojení. Činnosti probíhají organizovaně či spontánně ve skupinách či individuálně.

Příprava na vyučování probíhá nenásilnou formou v průběhu celého dne formou her, vycházek, četby, besed aj. Po 15. hodině si mohou individuálně psát i domácí úlohy.

Nabídka zájmových aktivit je součástí nabídky tematických aktivit školy, která je aktualizována podle potřeb účastníků.

Spolupráce s rodiči při organizaci různých aktivit je ze strany školy velmi vítána. Školní družina pravidelně pořádá řadu akcí pro rodiče i veřejnost a rodiče se podílí především na přípravě kostýmů a rekvizit, někteří pravidelně podporují školní družinu formou věcných, nebo finančních sponzorských darů. Rodiče jsou informováni o aktivitách a náplni ŠD formou nástěnek, písemných informací v deníčcích na webových stránkách školy a v regionálních médiích (regionální tisk a regionální televize)

Školní družina úzce spolupracuje s Domem dětí a mládeže.

Doklad o ukončení školního roku ve školní dužině se nevydává.

2.1 VELIKOST A VNITŘNÍ ORGANIZACE ŠKOLNÍ DRUŽINY

Školní družina je součástí základní školy. Školní družina má 2 oddělení. Každé oddělení pro svou činnost využívá samostatnou místnost v přízemí školní budovy, počítačovou učebnu s knihovnou pro 1. stupeň, učebnu s interaktivní tabulí pro 1. stupeň, tělocvičnu a školní dvůr se sportovním hřištěm. Stravování je poskytováno v nedalekém objektu Základní školy Žatec, Petra Bezruče 2000. Na oběd dochází účastníci zájmového vzdělávání společně s vychovatelkou (popř. jiným pedagogickým pracovníkem školy)

Kapacita školní družiny je 60 účastníků, kteří jsou po vyučování rozděleni do 2. oddělení především podle ročníků a organizačních možností.

Zájmové vzdělávání ve ŠD je poskytováno po dobu 10 měsíců (po dobu trvání školního roku).

V termínu podzimních, zimních nebo jarních prázdnin se činnost ŠD přerušuje (výše úplaty zůstává stejná), popř. pokud projeví o provoz družiny zájem více rodičů, pak může být v provozu i v době těchto prázdnin. O přerušení rozhoduje ředitelka školy a blíže je upraveno ve vnitřním řádu školní družiny.

Pobyt v družině provází řada režimových momentů - přechody, převlékání, sebeobslužné činnosti, oběd apod. Snahou je, aby probíhaly s co nejmenším úsilím, bez stresů a účastníci zájmového vzdělávání je vykonávali automaticky.

Provozní doba ŠD se řídí vnitřním řádem školní družiny.

Vnitřní řád školní družiny vydává ředitelka školy. Vymezuje základní pravidla pro činnost školní družiny a je součástí vnitřních předpisů školy.

2.2 PODMÍNKY PRO PŘIJETÍ DO ŠKOLNÍ DRUŽINY A PŘEDČASNÉ UKONČENÍ DOCHÁZKY

Povolená kapacita školní družiny je maximálně 60 účastníků zájmového vzdělávání. Podmínkou pro přijetí do školní družiny je podání písemné přihlášky, jejíž součástí je sdělení rodičů o rozsahu docházky a způsobu odchodu účastníka zájmového vzdělávání z družiny. Do školní družiny je účastník zájmového vzdělávání přihlašován vždy na jeden školní rok. Školní družina je určena přednostně pro žáky nižších ročníků prvního stupně a především 1. a 2. tříd. V případě zájmu přesahujícího kapacitu školní družiny mají přednost ti, jejichž rodiče (zákonní zástupci) nejsou v domácnosti, na MD, atd. O přijetí dítěte do školní družiny rozhoduje ředitelka školy.

V případě předčasného ukončení docházky do školní družiny na základě písemné žádosti zákonných zástupců, je zákonným zástupcům vrácena poměrná část poplatku na školní družinu připadající na měsíce, v kterých dítě školní družinu již navštěvovat nebude.

2.3 PERSONÁLNÍ, MATERIÁLNÍ, EKONOMICKÉ A JINÉ PODMÍNKY

Ve školní družině pracují dvě vychovatelky (plný úvazek). Obě jsou plně kvalifikované. Další vychovatelka (částečný úvazek) zajišťuje především doprovod žáků do školní jídelny.

Profil vychovatelky ŠD :

- vytváří příznivé klima,
- jedná s účastníky zájmového vzdělávání s ohledem na jejich věk
- získá si přirozenou autoritu a udrží přiměřenou kázeň
- zná různé zájmové aktivity přiměřené danému věku účastníků zájmového vzdělávání
- má organizační schopnosti
- vzbudí vybranými aktivitami zájem účastníků zájmového vzdělávání o určitou činnost, podporuje jejich sebevědomí
- zná bezpečnostní předpisy pro práci ve škole a školní družině
- pravidelně se vzdělává v rámci DVPP a samostudiem.

Školní družina je vybavena z části novým nábytkem, audio-video technikou (televize, video, DVD, CD přehrávač), počítačem, stolními hrami, stavebnicemi i hračkami. Pro sportovní aktivity venku máme k dispozici sportovní náčiní - míče, švihadla, obruče atd., pro cvičení v místnosti gymnastické míče a stuhy. Čtenářské dovednosti jsou rozvíjeny nejrůznějšími aktivitami s dětskými časopisy a knihami, které si účastníci zájmového vzdělávání mohou přinést i z domova. Z hudebních nástrojů jsou využívány především flétny a klávesy.

Poplatek za ŠD vybírají vychovatelky zpravidla v hotovosti. Výše poplatku a termín splatnosti řeší pokyn ředitelky školy.

2.4 PSYCHO-SOCIÁLNÍ PODMÍNKY

- pohoda prostředí a příznivé sociální klima – vychovatelka vede k otevřenosti a partnerství v komunikaci, úctě, toleranci, uznání, empatii a pomoci druhému
- respektování potřeb jedince – vychovatelka organizuje činnost vycházející ze zájmů účastníků
- věková přiměřenost a motivující hodnocení – vychovatelka respektuje individualitu účastníků zájmového vzdělávání, hodnotí v souladu s jejich možnostmi
- ochrana před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy – vychovatelka se pedagogickým působením snaží zabránit socio-patologickým jevům
- spoluúčast na životě zařízení – vychovatelka preferuje společné plánování činnosti, vlastní podíl účastníků zájmového vzdělávání na případném řízení a následném hodnocení
- včasná informovanost – vychovatelka včas informuje účastníky zájmového vzdělávání a jejich zákonné zástupce o činnostech ve školní družině.

2.5 PODMÍNKY BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ

- vhodná struktura činnosti a skladba zaměstnání – vychovatelka vybírá věkově přiměřenou činnost, při které nedojde ke zranění účastníka zájmového vzdělávání
- stravovací návyky a pitný režim – vychovatelka dbá na hygienu a kulturu stolování, dohlíží nad pitným režimem (pití v ŠJ, do školní družiny si také mohou donést čaj nebo jiný nápoj)
- zdravé prostředí – podle platných norem, tj. dle vyhlášky ministerstva č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a

vzdělávání mladistvých (vlastní vybavené prostory, odpovídající světlo, teplo, bezhlučnost, čistota, větrání, vhodný nábytek, hygienické vybavení prostorů)

- bezpečné pomůcky – vychovatelka dbá na používání věkově přiměřených pomůcek
- ochrana před úrazy a eliminace nebezpečných situací – vychovatelka eliminuje možné úrazy proškolením na začátku školního roku a opakováním během školního roku. Svým pedagogickým působením neustále nabádá k dodržování bezpečnosti
- označení nebezpečných předmětů – vychovatelka seznámí účastníky zájmového vzdělávání s provozními řády využívaných prostor – škola, ŠJ, ŠD, tělocvična, učebny, školní hřiště
- bezpečnost silničního provozu – mimo budovy ZŠ a ŠD zodpovídá vychovatelka za 25 účastníků zájmového vzdělávání, kteří jsou na začátku roku poučeni o bezpečnosti silničního provozu, během roku je poučení opakováno. Pokud dojde k situaci, že se počet účastníků zájmového vzdělávání navýší nad 25, je pověřena doprovodem další osoba.
- dostupnost prostředků první pomoci – školní družina je vybavena dostupně umístěnou lékárníčkou PP

3 CHARAKTERISTIKA ŠVP ŠD

3.1 CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ ŠKOLNÍ DRUŽINY

Navazuje na cíle základního vzdělávání, prohlubuje a rozšiřuje školní vzdělávací program.

- formou hry umožnit účastníkům zájmového vzdělávání osvojit si strategie učení
- podněcovat u účastníků zájmového vzdělávání logické myšlení, které uplatňují při rozličných hrách
- vést účastníky zájmového vzdělávání k otevřené komunikaci mezi sebou a k respektu při komunikaci s dospělými
- pomocí různých her a aktivit rozvíjet u účastníků zájmového vzdělávání schopnost spolupracovat a respektovat práci svou i druhých
- vést účastníky zájmového vzdělávání k ochraně fyzického, duševního a sociálního zdraví, k zodpovědnému chování, k ohleduplnosti, toleranci a úctě k jiným lidem, k zodpovědnému chování k přírodě a k její aktivní ochraně
- vychovávat k smysluplnému využívání volného času a vybavovat účastníky zájmového vzdělávání dostatkem námětů pro naplňování volného času

3.2 FORMY VZDĚLÁVÁNÍ ŠKOLNÍ DRUŽINY

- příležitostná zájmová a rekreační činnost (besedy, vystoupení, výstavy, výlety, divadelní představení)
- pravidelná každodenní činnost (sportovní, pohybové a rozumové hry, výtvarná a pracovní zájmová činnost, sborový zpěv, nácvik na různá vystoupení – v Pečovatelském domě v Žatci, v MŠ, pro rodiče ...)
- osvětová činnost (besedy se zástupci Městské policie Žatec atd.)
- individuální činnost (hra na flétnu, na klávesy)
- spontánní činnosti zahrnuté do denního režimu oddělení (hry podle výběru účastníků zájmového vzdělávání)

3.3 METODY PRÁCE

Při práci využíváme především tyto metody práce: vyprávění, vysvětlování, řízená diskuze, dramaturgie, poslech, prezentace, soutěže, závody, didaktické hry, zpěv, tanec, kresba, malba, modelování, kolektivní práce.

3.4 PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ÚČASTNÍKŮ ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

K účastníkům zájmového vzdělávání se speciálními vzdělávacími potřebami přistupujeme individuálně, spolupracujeme s rodiči, s třídní učitelkou, s PPP nebo SPC. Snažíme se vytvořit optimální podmínky pro jejich všestranný rozvoj s přihlédnutím k jejich individuálním potřebám a možnostem.

3.5 RIZIKA OVLIVŇUJÍCÍ A NARUŠUJÍCÍ VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOST

- Časová rozdílnost při nástupu žáků do družiny po vyučování
- Více ročníků v oddělení
- Kroužky, zájmové činnosti
- Střídání přítomnosti žáků na činnost
- Odchody žáků domů a předávání žáků rodičům
- Časový prostor na činnosti
- Zapomnětlivost žáků
- Zdravotní potíže žáků (alergie, bolesti, nevolnost)

4 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

4.1 ČLOVĚK A JEHO SVĚT

4.1.1 MÍSTO, KDE ŽIJEME

Účastník zájmového vzdělávání:

- se seznámí se školou, s družinou, na vycházkách využívá prvků dopravní výchovy
- se chová bezpečně na cestě do školy a na vycházkách
- maluje jednotlivé prvky našeho okolí: domy, stromy, osoby, zvířata atd.
- zná nebezpečná místa v okolí
- bezpečně dojde do školy

4.1.2 LIDÉ KOLEM NÁS

Účastník zájmového vzdělávání:

- zná členy rodiny
- orientuje se v rodině a rolích rodinných příslušníků

Den matek – co všechno udělá maminkám radost, vystoupení v pečovatelském domě

4.1.3 SOUŽITÍ A CHOVÁNÍ LIDÍ

Účastník zájmového vzdělávání:

- pochválí druhého a pochvalu přijme
- odpovídá za své činy
- pracuje v týmu
- vnímá a brání se šikaně a agresivitě, v případě potřeby ví, kde hledat pomoc, požádá o ni
- požádá o něco, poděkuje, omluví se - osvojuje si základní pravidla slušného chování
- si osvojuje zásady vhodného chování a jednání mezi lidmi
- se seznamuje s základními právy a povinnostmi
- si osvojuje, jak se vhodně seznámit s druhými lidmi, jak správně pozdravit a podávat ruku,
- se v praxi učí zásadám stolování
- pomůže kamarádovi v nesnázích alespoň přivoláním pomoci.

4.2 ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

4.2.1 PÉČE O ZDRAVÍ

Účastník zájmového vzdělávání:

- dodržuje základní hygienické návyky
- uplatňuje základy správné životosprávy (vitamíny, výživa, odpočinek, spánek, pitný režim apod.)
- poznává sama sebe, získává poučení o zdraví a nemocech a o zdravotní prevenci
- se učí odpovědnosti za své zdraví, péči o osobní hygienu a předcházení úrazům
- si nacvičuje ošetření drobného poranění
- dodržuje pravidelný pobyt venku a pitný režim
- se seznamuje s vytvářením pravidelných návyků, učí se, jak správně a účelně využít svůj volný čas (základy pro využívání smysluplných volnočasových aktivit)

4.2.2 PÉČE O LIDSKÉ TĚLO

Účastník zájmového vzdělávání:

- pojmenuje části lidského těla
- pojmenuje názvy běžných onemocnění
- ošetří drobná poranění
- pečuje o chrup, správně se obléká, otužuje se

4.2.3 HYGIENA A BEZPEČNOST PŘI SPORTOVNÍCH ČINNOSTECH

Účastník zájmového vzdělávání:

- uplatňuje zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v prostorách školy a při pobytu venku;
- dodržuje zásady bezpečného chování, chrání zdraví své i zdraví ostatních při různých činnostech
- dodržuje pravidla her a soutěží, jedná fair play
- respektuje při pohybových činnostech a soutěžích slabší jedince, pomáhá jim

- manipuluje s míčem

Den dětí – sportovní den

4.2.4 BEZPEČNOST A OCHRANA

Účastník zájmového vzdělávání:

- se chová slušně a ukázněně na veřejnosti
- uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu

4.2.5 POŘÁDEK A ČISTOTA PROSTŘEDÍ

Účastník zájmového vzdělávání:

- udržuje pořádek ve školních věcech, v hračkách, pomůckách a vybavení školní družiny
- uspořádá a následně i uklidí své pracovní místo
- pečuje o prostředí a vybavení ŠD

4.3 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

4.3.1 PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Účastník zájmového vzdělávání:

- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů na základě své fantazie a představivosti
- pracuje podle slovního návodu a předlohy
- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce

4.3.2 KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

Účastník zájmového vzdělávání:

- provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž (plošné, prostorové, spojovací, konstrukční práce s návodem, předlohou)

4.4 ČLOVĚK A PŘÍRODA

Účastník zájmového vzdělávání:

- má poznatky o živočišných, rostlinách, neživé přírodě
- zajímá se o dění v přírodě a chrání přírodu
- má základní poznatky o ekologickém chování, třídí odpad
- pozoruje změny v přírodě a následně je výtvarně zpracovává
- hraje didaktické hry s přírodními motivy
- pečuje o pokojové rostliny – ochrana přírody

Barvy podzimu – sbíráme listí, malujeme a modelujeme ovoce, zeleninu. Využití přírodnin pro výtvarné činnosti, písničky k podzimu.

4.5 UMĚNÍ A KULTURA

Účastník zájmového vzdělávání:

- ve vlastní tvorbě nalézá a vyjadřuje osobní postoje, prožitky, jevy a vztahy ve světě
- ve vlastní tvorbě uplatňuje své životní zkušenosti
- vyjadřuje emoce, pocity, nálady, fantazie
- chová se vhodně v kulturních zařízeních
- zpívá radostně na základě svých dispozic
- pozorně, soustředěně, aktivně naslouchá četbě a reaguje otázkami
- vyjadřuje své pocity z textu
- sleduje, vnímá děj, prostředí, kultivuje své chování

Tematické okruhy průřezových témat

Průřezová témata prolínají několika výchovně vzdělávacími oblastmi. Tematické okruhy jsou začleněny v ročních plánech školní družiny.

Průřezová témata:

1. Osobnostní a sociální výchova
2. Výchova demokratického občana
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
4. Multikulturní výchova
5. Enviromentální výchova
6. Mediální výchova

5. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

5.1 KOMPETENCE K UČENÍ

- vychovatelka:
- motivuje žáky k přijímání nových informací
 - vyžaduje, aby práci dokončili
 - nabízí žákům možnost využití informačních zdrojů
 - podněcuje žáky ke komplexní práci a uplatňování získaných vědomostí v praxi

5.2 KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU

- vychovatelka:
- společně s žáky stanoví pravidla chování a vyžaduje jejich dodržování
 - klade důraz na vzájemnou pomoc
 - vede žáky k toleranci a ohleduplnosti při řešení problémů
 - podněcuje žáky k tomu, aby si všimli problémů druhých a navrhli jejich řešení
 - motivuje žáky k dobrým vzájemným vztahům (situační hry)

5.3 KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- vychovatelka:
- vede žáky ke správnému vyjadřování
 - podněcuje k vzájemné komunikaci
 - při diskusi vyžaduje dodržování pravidel komunikace
 - vede žáky ke správné komunikaci s dospělými

5.4 KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A INTERPERSONÁLNÍ

- vychovatelka:
- vede žáky k respektování druhých a toleranci různých odlišností mezi lidmi
 - při různých hrách učí žáky rozpoznat nevhodné chování, projevy nespravedlnosti, agresivity a šikany, správně na ně reagovat
 - při spolupráci ve skupině vede žáky nejen k tomu, aby se prosadili, ale i přijali kompromis

5.5 KOMPETENCE OBČANSKÉ

- vychovatelka:
- seznamuje žáky s jejich právy a povinnostmi
 - vyžaduje po žácích respektování práv druhých
 - vede žáky k odpovědnému chování a ochraně zdraví svého a ostatních
 - seznamuje žáky s možnostmi ochrany životního prostředí a nutností chránit ho pro kvalitnější život nás všech

5.6 KOMPETENCE K TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU

- vychovatelka:
- vede žáky ke smysluplnému využívání volného času
 - seznamuje žáky s možnostmi využití volného času
 - vysvětluje žákům, že práce v zájmových kroužcích je důležitá pro jejich osobní a všestranný rozvoj
 - podněcuje žáky k výběru vhodných aktivit